

DRIFT

tekst theo bakker
foto's rob strietman

Een paar kilometer meer naar het noorden ligt alweer zo'n haventje, Spieka Neufeld. Wat minder opgeleukt en met vissersbootjes die namen dragen als Wodan en Skua, duidend op een ruimere wereldoriëntatie dan elders. We treffen ook een plaquette met een wervende tekst:

Ich bin der alte Äelus
Euch Friesen wird noch oft Gruss
In Sturm und Drang aus meinem Reiche
Drum rat ich euch; pfllegt eure Deiche

Hoewel we nog maar weinig kilometers hebben afgelegd en we nog best een paar uur zouden kunnen

lopen, besluiten we dat het mooi is geweest voor vandaag. We staan wat te stuntelen en te twijfelen op een kruispunt. Rob maakt wat onduidelijke liftbewegingen. Je weet immers maar nooit. Tot onze verbazing stopt er een bouwvakkersauto. Of we soms een hotel zoeken? Het enige wat we kunnen bedenken is dat God dus bestaat. Voor we er goed en wel erg in hebben worden we afgeleverd bij Landgasthof Zum grünen Walde. Er wordt, buiten ons om, toch veel voor ons geregeld. Zoveel is zeker.

De namiddag en avond brengen we aangenaam door in de zeer kalme dorpskern van Nordholz. Dat is ooit anders geweest want Nordholz kent een woest verleden. Vanaf de wat hoger gelegen keileemopduikingen werden tijdens de eerste wereldoorlog zeppelins opgelaten die Londen moesten bombarderen (zie ook: Nachtblad 10 van 6 maart 2012: "The Great War nearby Engelsmanplaat vol. I"). We zoeken nog naar feitelijke sporen daarvan in het veld, maar die vinden we helaas niet. Gelukkig biedt google weer uitkomst.

"Am 17. Dezember 1912 beauftragte der Staatssekretär des Reichsmarineamtes, Großadmiral Alfred von Tirpitz, die Kaiserliche Werft Wilhelmshaven mit dem Bau eines 800 ha großen Marinestützpunktes in der Heidelandschaft bei Nordholz. Das Gebiet erfüllte alle besonderen Anforderungen für den Standort des Marinestützpunktes: es war ein zentral gelegenes Gelände ohne allzu große Militärpräsenz, günstig zu erwerben und durch das vorgelagerte Watt gegen Beschuss von See aus gesichert."

L 21 im Hangar von Nordholz

Kortom de ideale plaats om Zeppelins op te laten die dan richting Londen koersten om daar bombardementen uit te voeren.

Na de eerste wereldoorlog werd het vliegveld ontmanteld en 'verschroot'. Eigenlijk had het al in het begin van de oorlog vernietigd zullen zijn. Engelse bommenwerpers zouden het, tijdens het kerstoffensief (der Wehnachtsangriff) platgooien. De vliegtuigen bereikten vanwege ongunstige wind Nordholz niet, waarop besloten werd dan maar Wilhelmshaven, Norderney en nog wat schepen op zee te bombarderen. Een detail, zou je zeggen. Hoe dan ook Nordholz kende een vliegveldloos tijdperk. Dat duurde echter niet lang. In 1937

werd het vliegveld weer opgebouwd ten dienste van de Duitse luchtmacht.

De volgende dag rest ons nog een vijftien kilometer tot de stadskern van Cuxhaven. Het wordt een machtige dag. Windstil en zonnig. Als we weer op de dijk staan, hebben we zicht op een mooi stuk kwelder,

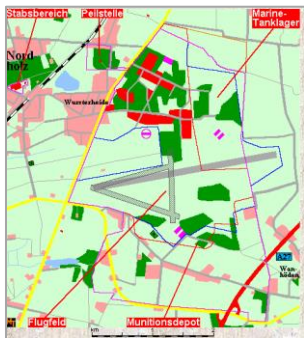
met aan de zee kant een zomerkade. Dat zegt de kaart tenminste. Daar zullen we wandelen, beginnend bij het dorpje Spieka Neufeld. De kwelder zelf is flink ruig en zou maar moeilijk te doorkruisen zijn. Het dijkje echter is voorzien van een gemaaid paadje en dat loopt prima. Na korte tijd stuiten we op de restanten van spoorrails. Wat deed dat daar ooit? Het moet landaanwinning geweest zijn, of heeft het nog van doen met de eerste wereldoorlog en het oplaten van zeppelins? Wat het ook is, alweer hebben we

ontzag voor de wroetende mens die, lang geleden al, hier van alles ondernam en deed. Vlak onder de kust is nog een garnalenkottertje in de weer, prachtig verlicht in de lage zon. Een schilderij van Hopper, zij het aan de wat vrolijke kant. Zo worstelen we voorwaarts. Nemen een zijpaadje richting zee, dat verloren gaat in weke modder. Terug naar het wat hoger gelegen dijkje, dat op delen voorzien is van een opstaande, betonnen rand van een halve meter hoog. Alles is flink in verval maar nog niet overgroeid en er valt redelijk te lopen.

Daar waar deze onoglijke kade, samen met de echte zeedijk doodloopt op de natuurlijke hoogte van Sahlenberg, houdt ook de kwelder op en komen we in een landschap terecht dat je strand zou kunnen noemen. Cuxhaven is niet ver meer. Er doemt een groot wit gebouw op. Ongetwijfeld een Kurort. Al is er

net als in de rest van Sahlenberg weinig volk te bekennen. Busvervoer naar het centrum Cuxhaven is tot een minimum teruggebracht. Maar zie, ook hier brengt het oude handwerk van het liften weer verlossing. Een stoer ogende, maar ook vriendelijk hippie-achtige mevrouw, sigaret in de mond, neemt ons mee en wil ons wel afzetten bij het treinstation van Cuxhaven. Een aangenaam treintje brengt ons terug naar vertrekpunt Bremerhaven.

Violet: Äußere Platzgrenze im I. Weltkrieg und Standorte der Luftschiffhallen.
Rote Grenze: davon abweichende Ausdehnung im II. Weltkrieg; dazu Abgrenzung des Kriegsmarinetanklagers in orange.

Dunkelgrau: Startbahnen im II. Weltkrieg.

Blau: Abweicherender Zaunverlauf heute. (Gegevens afkomstig van: Einsatzhafen Nordholz – Relikte.com.)